

BESLUT "NATURRESERVAT HEMSHYTTAN": 2000-01-31
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT HEMSHYTTAN": 2000-01-31
REGISTERUPPGIFTER "NATURRESERVAT HEMSHYTTAN": 2000-01-31

*****

LÄNSSTYRELSEN DALARNAS LÄN
Miljövårdsenheten
Torbjörn Rynéus

BESLUT: 2000-01-31
DNR: 231-438-96 (2061)

BILDANDE AV HEMSHYTTANS NATURRESERVAT I SMEDJEBACKENS KOMMUN

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 § naturvårdslagen att bilda Hemshyttans naturreservat för de tre områden av fastigheten Hemshyttan 2:1 som markerats på bifogad beslutskarta, bilaga 3.

Länsstyrelsen beslutar vidare att hela det befintliga interimistiska naturreservatet med tillfälligt avverkningsförbud m.m. på samma fastighet skall upphöra att gälla vid samma tidpunkt som detta nya tredelade naturreservat vinner laga kraft.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet.

ÄNDAMÅLET MED NATURRESERVATET

Ändamålet med reservatet är att bevara områdena och skogen mot ingrepp och avverkningar samt att behålla lövskogsdominansen och reservatets växt- och djurliv i huvudsak i naturlig utveckling. Viss naturvårdsskötsel kommer på sikt att bli aktuell för att gynna lövskogen och lövträden i reservatet.

Ändamålet är också att ge möjlighet till naturupplevelser i lövskog samt vetenskaplig forskning.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNING I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETEN INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. uppföra ny byggnad eller anläggning,
2. anlägga mark- eller luftledning,
3. spränga, borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna,
4. avverka, upparbeta vindfällen eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
5. skada växande eller döda - stående eller omkullfallna - träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, vedsvampar eller lavar,
6. kalka, skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
7. elda, annat än med medförd ved eller med kvistar plockade från marken eller med handbrutna torrkvistar från växande, dvs levande träd. Inga delar från torrakor, torrträd eller liggande träd, s.k. lågor får användas.
8. uppföra jaktorn eller andra anordningar för jakt samt röja för sikt- eller skjutgator,
9. framföra motordrivet fordon med följande undantag
- vid uttransport av älg under förutsättning att endast lättare dragfordon med lågt marktryck användes, t.ex. järnhäst eller fyrhjuling. Skogs- eller jordbrukstraktor omfattas inte av undantaget och får alltså inte användas.

Punkt A4 och A6 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen om bekämpning av skadeinsekter ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog utanför naturreservatet som följd av att - i enlighet med reservatsföreskrifterna - åtgärder för att förebygga eller bekämpa insekts-spridning inte vidtagits inom reservatet, bedöms frågan om ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler.

Föreskrifterna utgör inget hinder för

- markägaren att passera med skogsmaskiner längs gränsen mot fastigheten Hemshyttan 9:1,
- naturvårdsförvaltaren att vidta åtgärder för skötsel och förvaltning av reservatet eller för att tillgodose ändamålet med reservatet.

B. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar och åtgärder genomförs och underhålls för att tillgodose ändamålet med reservatet.

1. utmärkning av reservatet,

2. uppsättning av informationstavlor på max tre ställen,
3. uppsättning av viltstängsel runt en stor del av hygget i söder,
4. avverkningar i enlighet med skötselplanen varvid virket tillfaller förvaltaren,
5. övriga åtgärder som framgår av gällande skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

1. framföra motordrivet fordon, t.ex. snöskoter,
2. fånga eller samla in djur, t.ex. insekter,
3. skada växande eller döda - stående eller omkullfallna - träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, vedsvampar eller lavar.
4. elda, annat än med medförd ved eller med kvistar plockade från marken eller med handbrutna torrkvistar från växande, dvs levande träd. Inga delar från torrakor, torrträd eller liggande träd, s.k. lågor får användas.

D. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET M.M.

1. Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplanen. Inom ramen för denna och ändamålet med naturreservatet kan länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för skötsel och förvaltning.
2. Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
3. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Området är beläget vid Hemshyttan i Söderbärke socken i det genuina Bergslagen. Naturvärdena är främst knutna till lövskogen, som domineras av björk och asp. De tre reservatsområdena utgör lövskogskärnor med visst barrinslag i en trakt med ett betydelsefullt lövinslag i barrskogarna. Ofta sitter de rödlistade arterna just på asparna t.ex. aspgelélav och stor aspticka. Området har också goda förutsättningar för ett rikt fågelliv t.ex. för hackspettar, andra hålbyggare och lövskogsfåglar. De bofasta fågelarter som tas upp i EU:s habitatdirektiv är spillkråka, orre, järpe och sparvuggla. Blåsippor, trolldruva och missne visar på goda markförhållanden. Här finns också en av Dalarna mycket få växtplatser för lövbinda. Sumpskog och kärrstråk förekommer på några ställen, i bland med grova klibbalar.

De mellersta området har drygt 100 m strand mot Flaxtjärn och det södra området över en kilometer strand mot Ginnan. Särskilt i mellanområdet ligger ett större antal spridda rikblock med ovanligt varierad flora av kärlväxter och mossor. Dvärghäxört bildar mattor på flera block. En stor del av det södra området utgörs av ett oplanterat hygge upptaget 1991 med ett rikligt med hårt älgbetat plantuppslag av asp och björk samt värdefulla sparade trädgrupper och strandzoner.

Sedan länge har inget eller endast ett begränsat skogsbruk bedrivits på de två nordligaste områdena.

ÄRENDETS BEREDNING

Ända sedan mitten av 90-talet har Länsstyrelsens, Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens ambition varit att bilda ett större lövskogsdominerat naturreservat vid Hemshyttan. Under utredningstidens gång, där intensiva diskussioner med markägarsidan ingått, har de mer restaureringsbetonade delarna utgått ur förslaget. Nu ingår endast de tre största lövkärnorna.

Det tillfälliga avverkningsförbud som Länsstyrelsen beslutade om i november 1997, och som sedan överklagades till Miljödepartementet, omfattade ett större område som nu ersätts av permanenta föreskrifter på ett mindre, tredelat område.

Vid remissbehandlingen har ingen instans haft något att erinra mot reservatet även om några beklagar att arealen minskat från ursprungsförslaget. Naturvårdsverkets detaljsynpunkter har lett till justeringar både i förslaget till beslut och skötselplanen.

GRUND FÖR BESLUTET

De två nordligaste reservatsdelarna innehåller lövskog med höga naturvärden. I det södra området dominerar ett rikt plantuppslag av björk och asp och där förväntas naturvärdena öka med stigande ålder.

Naturreservatet ingick tidigare som en del i ett av tio storområden i Sverige inom ramen för projektet "Vitryggig hackspettslandskap och nya naturreservat" där Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen försöker bevara och utveckla lövskogens naturvärden.

ÖVRIGT

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödeparte-

mentet, formulär 6.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gunnar Björk och ledamöterna Hans Andersson, Jonas Carlgren, Åke Johansson, Eva Kungsmark, Elisabeth Lindén-Brandt, Ulla Pehrson, Lennart Sacrédeus och Nicke Welin-Berger.

I den slutliga handläggningen deltog även Birger Hagland, planenheten, Sten Carlborg, rättsenheten, Anders Gottberg, kulturmiljöenheten, Stig-Åke Svenson och Torbjörn Rynéus, miljövårdsenheten.

Gunnar Björk

Torbjörn Rynéus

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Situationskarta
4. Skötselplan
5. Registeruppgifter
6. Överklagningsformulär (till de som delges)

*****

LÄNSSTYRELSEN

SKÖTSELPLAN

DALARNAS LÄN

Miljövårdsenheten

2000-01-31

Torbjörn Rynéus

SKÖTSELPLAN FÖR HEMSHYTTANS NATURRESERVAT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ALLMÄN BESKRIVNING

ADMINISTRATIVA DATA

GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER

ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV NULÄGET

Naturförhållanden

Markanvändning

Tillgänglighet

Känslighet för slitage och störningar

PLANDEL

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Övergripande mål

Generella riktlinjer och åtgärder

Hävd av skogsområde

Jakt

Gränsmarkering

Detaljerade riktlinjer

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Övergripande mål

Riktlinjer och åtgärder

TILLSYN

FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Engångsåtgärder

Tillsyn och underhåll

ALLMÄN BESKRIVNING

ADMINISTRATIVA DATA

(Se registeruppgifter)

GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER

(Se reservatsbeslutet)

ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV NULÄGET

Naturförhållanden

Området är beläget vid Hemshyttan i Söderbärke socken i det genuina Bergslagen. Naturvärdena är främst knutna till lövskogen, som domineras av björk och asp. De tre reservatsområdena utgör lövskogskärnor med visst barrinslag i en trakt med ett betydelsefullt lövinslag i barrskogarna. Ofta sitter de rödlistade arterna just på asparna t.ex. aspgelélav och stor aspticka. Området har också goda förutsättningar för ett rikt fågelliv t.ex. för hackspettar, andra hålbbyggare och lövskogsfåglar. De bofasta fågelarter som tas upp i EU:s habitatdirektiv är spillkråka, orre, järpe och sparvuggla. Blåsippor, trolldruva och missne visar på goda markförhållanden. Här finns också en av Dalarna mycket få växtplatser för lövbinda. Sumpskog och kärrstråk förekommer på några ställen, i bland med grova klibbalar.

De mellersta området har drygt 100 m strand mot Flaxtjärn och det södra området över en kilometer strand mot Ginnan. Särskilt i mellanområdet ligger ett större antal spridda rikblock med ovanligt varierad flora av kärlväxter och mossor. Dvärghäxört bildar mattor på flera block. En stor del av det södra området utgörs av ett oplanterat hygge upptaget 1991 med ett rikligt med hårt älgbetat plantuppslag av asp och

björk samt värdefulla sparade trädgrupper och strandzoner.

Sedan länge har inget eller endast ett begränsat skogsbruk bedrivits på de två nordligaste områdena.

Markanvändning

I och med reservatsbildningen upphör skogsbruket och den enda formen av markanvändning blir naturvård, friluftsliv och jakt.

Tillgänglighet

Från Söderbärke färdas man bäst längs den slingrande vägen mot Hemshyttan. Efter en knapp halvmil längs den vägen dyker Dammsjön upp på vänster hand. Då ligger naturreservatet på höger sida. En lämplig stigsträckning planeras att målas upp genom och mellan de tre delområdena.

Känslighet för slitage och störningar

Området är inte särskilt känsligt för slitage och störningar så länge besöksstrycket är måttligt. Därför föreligger i dagsläget inget behov av restriktioner för besökare utöver föreskrifterna för reservatet.

PLANDEL

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Övergripande mål

Det övergripande målet för skötseln skall vara att bevara området och skogen i huvudsak i naturlig utveckling med undantag för viss skötsel för att gynna lövskogen och lövträden i reservatet.

Generella riktlinjer och åtgärder

Hävd av skogsområde

Karaktären av lövskog och blandskog ska vidmakthållas i reservatet genom gallring och röjning av främst gran med långa tidsintervall på vissa delar. Om aspuppslaget på hygget i söder mot förmodan inte börjar nå över älghöjd inom en tioårsperiod ska uppsättning av ett viltstängsel övervägas. I övrigt ska reservatet lämnas för fri utveckling.

Jakt

Jakt och fiske är tillåtet i reservatet i samma utsträckning som tidigare och i enlighet med föreskrifterna A8 och A9.

Gränsmarkering

Reservatsgränsen skall utmärkas enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Detaljerade riktlinjer

Inga skötselåtgärder för skogen är aktuella inom den första

10-årsperioden förutom att

- välja ut några fasta referensytor och där påbörja uppföljningen av utvecklingen hos t.ex. grundytta, trädslagsblandning och plantinvandring,
- upprätta en instruktion för den första gallringen och röjningen,
- ta ställning till behovet av viltstängsel.

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är främst att bevara områdets löv- och blandskog med sitt växt- och djurliv. Därför behövs mycket få anordningar för rekreation och friluftsliv.

Målet för den rekreations- och friluftslivsinriktade delen av skötseln är att naturreservatets gränser ska var tydligt uppmålade och att en informationstavla ska berätta om naturvärdena och reservatet som en tillgång för rekreation och friluftsliv. Det är önskvärt att kunna korsa kanalen på en enkel gångbro norr om Flaxtjärnen.

Riktlinjer och åtgärder

1. En stig bör målas upp genom och mellan reservatets tre delområden.
2. En enkel gångbro bör anordnas för att möjliggöra passage över kanalen norr om Flaxtjärnen.

TILLSYN

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta ett dagsverke per år.

FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Engångsåtgärder

Utmärkning av reservatets gräns, framtagande och uppsättning av informationstavlor samt uppmärkning av stig:

20 dv à 2 000 kr	40 000 kr
Materialkostnader	20 000 kr
Totalt engångsåtgärder 60 000 kr	

Tillsyn och underhåll

Tillsyns- och underhållskostnader

2 dv à 2 000 kr	4 000 kr
Materialkostnader	3 000 kr
Totalkostnad/år 7 000 kr	

*****

UPPGIFTER OM HEMSHYTTAND NATURRESERVAT

Namn:	Hemshyttans naturreservatet
Kommun:	Smedjebacken
Läge:	Ca 5 km öster om Söderbärke
Kartblad:	Ekonomisk karta 12F 1i och 2i
Gräns:	Enligt markering på beslutskartan
Fastighet:	Del av Hemshyttan 2:1
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen i Dalarna
Markägare:	Privat
Areal:	30 ha
Rubinkoordinater:	Mittpunkten ligger på 12G 1i 46 12
Naturtyper:	Lövskog 15 ha. Blandskog 15 ha.
Naturgeografisk region:	28 b, sydligt boreala kuperade områden
Skyddsmotiv:	Botaniska, zoologiska, ekologiska
Skyddsföreskrifter:	Indispensabla: A1-A9
Skyddsföreskrifter, produktiv skog:	A4 och A6
Planerade anlägg.: Skötselplan:	Informationstavlor och gångstig Föreskrifter under D